

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DĚJINY 20. STOLETÍ POLITIKA KOLEKTIVNÍ BEZPEČNOSTI

Odzbrojovací konference SN

- Světová hospodářská krize narušila křehký versailleský systém
- Jednotlivé národy začaly svéhlavě zbrojit, riziko další evropské války narůstá
- R. 1932 ODZBROJOVACÍ KONFERENCE Společnosti národů
 - Francie: vytvořme mezinárodní armádu při SN
 - Německo: necítím se bezpečně, dovolte mi se ozbrojit
 - Anglie: omezme vojenské ponorky
 - Itálie: zakažme bitevní lodě
 - SSSR: všichni se dobrovolně a ÚPLNĚ odzbrojme
- Dohodli se, že se nedohodnou > evropské státy se vrátily k osvědčené metodě – starám se sám o sebe + hledám si spojení (mezinárodní smlouvy vzájemné pomoci v případě války)

Spojenectví

- **NĚMECKO – ITÁLIE** osa **BERLÍN – ŘÍM**, 1935 po italském útoku na Etiopii
- **NĚMECKO – JAPONSKO** „Pakt proti Kominterně“ – proti komunistům, 1936
- **FRANCIE – SSSR** o vzájemné pomoci, 1935
- **FRANCIE – ČSR – SSSR** o vzájemné pomoci, tzv. trojstranná dohoda
- **FRANCIE – BRITÁNIE** tajné rozhovory, shodli se na politice **APPEASEMENTU** = nezasahování (do španělské války, do Hitlerových nároků v Sudetech, do anšlusu Rakouska, ...)
- **RAKOUSKO – NĚMECKO** vyvrcholilo **ANŠLUSEM** = násilným připojením Rakouska k Německu, březen 1938
- **NĚMECKO – SSSR** „Pakt **RIBBENTROP-MOLOTOV**“ (srpen 1939, pakt o vzájemném neútočení, tajný dodatek o nové východní hranici – rozdělení Polska)

Podpis paktu Ribbentrop- Molotov 1939, zdroj:
[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/
4/4c/MolotovRibbentropStalin.jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4c/MolotovRibbentropStalin.jpg) 1.5 . 2014

Horko v Československu

- V prosinci 1935 odstoupil Masaryk kvůli nemoci, za svého nástupce doporučil **EDVARDA BENEŠE** (nakonec byl zvolen)
- Je jasné, že Hitler chystá agresi ve střední Evropě
- R. 1936 vydán **ZÁKON NA OBRANU STÁTU** – zesílena zbrojní výroba, zahájena výstavba pohraničních opevnění
- **Henleinovské hnutí** > nacistická **SUDETONEMECKÁ STRANA** (vedená Konrádem HENLEINEM) usilovala o připojení Sudet k říši (ve volbách 1935 získala v ČSR nejvíce hlasů), aktivní spolupráce s Hitlerem, kritika české politiky
- **Plán GRÜN** – plán vojenského úderu na ČSR (nikdy neuskutečněný) – v květnu 1938 se kolem českých hranic hromadí němečtí vojáci > zásah západu (> Hitler vybídl henleinovce k teroru > vláda vyhlásila v pohraničí stanné právo, obnovila pořádek > Henlein utekl do Německa)
- **Září 1938 vyhlášena plná MOBILIZACE** (nadšení Češi se postavili na hranice)

Mnichov 1938

- Napětí na českých hranicích hrozilo přerůst ve válečný konflikt
- Na návrh západu se měl problém řešit diplomaticky (bez krve)
- Svolána **KONFERENCE V MNICHOVĚ**
 - **29. září 1938**
 - 4 účastníci:
 - **Anglie** (Chamberlain)
 - **Francie** (Daladier)
 - **Německo** (Hitler)
 - **Itálie** (Mussolini)
 - „o nás bez nás“
- Dohodlo se: **ČSR postoupí Hitlerovi pohraničí** (Sudety) dle všech jeho požadavků (snaha zachovat v Evropě mír)
- **30. září 1938 MNICHOVSKÝ DIKTÁT** – západní Evropa nařídila Československu demobilizovat a ustoupit Hitlerovi
- Mnichov „zničil Čechy morálně“

Podpis Mnichovské dohody, zdroj:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/Bundesarchiv_Bild_146-1976-033-06_-_2C_M%C3%BCnchener_Abkommen%2C_Unterschrift_Adolf_Hitler.jpg 1. 5. 2014

Bundesarchiv, Bild 146-1976-033-06
Foto: o. Ang. | 30. September 1938

Druhá republika

- Od Mnichova do vyhlášení protektorátu
- 1. října 1938 – 14. března 1939 (trvala 167 dní)
- Oficiální název: Česko-Slovenská republika
- Prezident Beneš pod nátlakem odstoupil a odjel do emigrace v Londýně, místo něj zvolen EMIL HÁCHA
- Mnichovem jsme ztratili:
 - 30% území
 - 40% průmyslu
 - 5 milionů obyvatel (mohli se přestěhovat, ale v Německu je Hitler nechtěl)
 - Lesy, nerostné suroviny, zemědělskou půdu
 - Jakoukoli možnost obrany toho, co nám zbylo
- 14. března 1939 se odtrhli Slováci > samostatný SLOVENSKÝ ŠTÁT
- 15. března 1939 vyhlášen PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA nad tím, co zbylo

Otázky a úkoly

1. Proč se evropské země na odzbrojovací konferenci SN nedohodly?
2. Dovedete si představit, že byste žili v ČSR v roce 1938 – šli byste bránit vlast se zbraní v ruce?
3. Co znamená pro české dějiny Mnichov 1938? Proč se říká, že nás „morálně zlomil“?
4. Zkuste vysvětlit, proč Anglie a Francie dodržovaly proti Hitlerovi politiku appeasementu – proč usilovaly o diplomatickou dohodu i za cenu obětování československého území?
5. Co byla tzv. druhá československá republika, odkdy dokdy trvala?

Literatura a zdroje

- ČAPEK, V., PÁTEK, J. *Dějepis pro střední odborné školy*. Praha: Scientia, 2010.